

Katolicka Szkoła Podstawowa
im. Heleny Kmiec
Fundacji Na Rzecz Rodziny

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO –
PROFILAKTYCZNY**

Warszawa

W placówkach Fundacji Na Rzecz Rodziny fundamentem wychowania jest chrześcijańska koncepcja rzeczywistości, w centrum której stoi osoba Chrystusa. To On jest wzorem życia, który szkoła proponuje swoim wychowankom (por. *Szkoła Katolicka, Kongregacja do Spraw Edukacji Katolickiej, 1977, p. 33n.*). Wobec tego chcemy nauczyć młodych ludzi, aby stali się zdolni do myślenia, dokonywania wyborów i działania według wartości zawartych w Ewangelii oraz do realizowania Bożego zamysłu względem siebie.

Chrystus powołał Kościół, który kontynuuje Jego dzieło budowania Królestwa Bożego. Nasza szkoła poprzez przydomek „katolicka” określa się jako część misji Kościoła katolickiego, dlatego stara się zachowywać i przekazywać jego nauczanie. Dla członków wspólnoty szkolnej stara się być również miejscem i środowiskiem doświadczenia Kościoła, szczególnie w jego wymiarze wspólnotowym i sakramentalnym.

Podstawową wartością, nadrzędną w stosunku do innych, którą wpajamy naszym wychowankom, jest miłość. Rozumiemy ją w duchu Ewangelii, jak nauczał Jezus: „Będziesz miłował Pana Boga swego całym swoim sercem, całą swoją duszą i całym swoim umysłem. – To jest największe i pierwsze przykazanie. Drugie podobne jest do niego: Będziesz miłował swego bliźniego jak siebie samego” (por. *Mt 22, 34-40*).

Zachowując w działaniach wychowawczych tę podstawową wartość, dbamy o integralny i harmonijny rozwój naszych wychowanków w sferze religijnej i moralnej, intelektualnej, społecznej i emocjonalnej, fizycznej oraz w sferze kultury.

Ten cel wychowawczy realizuje się we wspólnocie szkolnej, do której należą wszyscy bezpośrednio w nią włączeni, a więc nauczyciele, wychowawcy, rodzice, pracownicy szkoły, uczniowie. To jednak rodzice są naturalnymi i niezastąpionymi wychowawcami swoich dzieci, dlatego szkoły kładą szczególny akcent na ścisłą współpracę z rodzicami wspierając ich w procesie wychowawczym.

W placówkach Fundacji troszczymy się o wychowanie patriotyczne, ucząc miłości do Ojczyzny. Chcemy, aby nasi uczniowie poznawali światowe i europejskie dziedzictwo historyczne i kulturowe. Pragniemy, aby nasi wychowankowie potrafili podejmować działania na rzecz dobra wspólnego w duchu przesłania Ewangelii.

W naszych placówkach zatrudniamy nauczycieli posiadających odpowiednią wiedzę fachową, dbających o swój rozwój intelektualny i duchowy, a jednocześnie żyjących wartościami, które są podstawą naszego programu wychowawczego.

I. Wspólnota szkolna jako środowisko wiary, ewangelicznej miłości i doświadczenia Kościoła

1. Formacja uczniów
 - a) katecheza
 - b) praktyka modlitwy
 - c) życie sakramentalne – wspólne Msze święte, przygotowanie do sakramentów
 - d) rekolekcje adwentowe i wielkopostne
2. Formacja nauczycieli
3. Formacja rodziców i rodzin

II. Wspólnota szkolna w trosce o integralny rozwój dziecka

1. W sferze intelektualnej
2. W sferze społecznej i emocjonalnej
3. W sferze religijno-moralnej
4. W sferze kultury
5. W sferze fizycznej
6. W sferze profilaktycznych działań wychowawczych
7. W sferze rozpoznawania i rozwijania talentów

III. Wspólnota szkolna jako środowisko współpracy szkoły z rodzicami

1. Ścisła współpraca z rodzicami
2. Integracja rodzin szkolnych
3. Edukacja rodziców
4. Diagnozowanie specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów, współpraca z placówkami specjalistycznymi i podejmowanie konkretnych zadań w ramach działalności szkoły

IV. Wspólnota szkolna na rzecz dobra wspólnego

1. Patriotyzm
2. Dzieła miłosierdzia
3. Ekologia

Program wychowawczy Katolickiej Szkoły Podstawowej im. Heleny Kmieć Fundacji Na Rzecz Rodziny jest dokumentem określającym cele i metody działań wychowawczych zgodnych z nauką Kościoła i realizowanych w wymiarze wspólnotowym w czterech obszarach – tworzenia środowiska wiary, troski o integralny rozwój dziecka, współpracy szkoły z Rodzicami oraz działań na rzecz dobra wspólnego.

I. WSPÓLNOTA SZKOLNA JAKO ŚRODOWISKO WIARY, EWANGELICZNEJ MIŁOŚCI I DOŚWIADCZENIA KOŚCIOŁA

Nasza szkoła określając się jako część misji Kościoła pragnie zachowywać i przekazywać jego nauczanie poprzez formację duchową całej społeczności szkolnej, tworzenie środowiska promującego wartości katolickie oraz dzielenie się doświadczeniem wiary.

1. Formacja uczniów odbywa się głównie poprzez:

- katechezę w ramach szkolnego programu nauczania oraz koła zainteresowań związane z wychowaniem religijnym
- szkolną praktykę modlitwy (wspólna modlitwa Anioł Pański w każdy poniedziałek i piątek, modlitwa przed rozpoczęciem lekcji i na zakończenie zajęć, modlitwa przed posiłkami i po posiłkach)
- przeżywanie Eucharystii wraz ze wspólnotą szkolną – wspólnie przygotowujemy i przeżywamy Msze Święte w pierwsze piątki miesiąca, oprócz tego w każdym miesiącu staramy się przynajmniej raz spotkać na wspólnej Eucharystii w ramach zajęć szkolnych
- duchowe przeżywanie okresów liturgicznych (udział w nabożeństwach adwentowych, wielkopostnych, dekoracja sal, różne formy aktywizacji związane z okresem liturgicznym – np. kalendarze adwentowe)
- przygotowanie do dobrego uczestnictwa w sakramencie Eucharystii i spowiedzi – uczniowie mają możliwość spowiedzi przed pierwszymi piątkami, przygotowują wraz z wychowawcami niektóre zadania liturgiczne (czytania, psalm, modlitwa powszechna); szkoła prowadzi także własne przygotowanie do przyjęcia I Komunii Świętej w klasie II prowadzone przez Katechetów
- przeżywanie rekolekcji adwentowych i wielkopostnych z całą wspólnotą szkolną (na terenie szkoły i dłuższe - wyjazdowe)
- generalnie poprzez podchodzenie w duchu Ewangelii do różnych doświadczeń, w które obfituje życie społeczności szkolnej jak np. problem rywalizacji, motywacji czy też konflikty lub trudności wychowawcze

2. Formacja nauczycieli

Formacji nauczycieli służą comiesięczne, cykliczne spotkania z Ks. Prefektem poświęcone zagadnieniom religijno-wychowawczym.

3. Formacja rodziców i rodzin

Raz w miesiącu spotykamy się na „szkolnej” niedzielnej Mszy Św. , a po Mszy rodzice spotykają się z Ks. Prefektem rozważając różne tematy związane z własną duchową formacją lub wychowaniem religijnym dzieci, dzieci mają swoje spotkanie, całość kończy wspólnotowa agapa

II. WSPÓLNOTA SZKOLNA W TROSCE O INTEGRALNY ROZWÓJ DZIECKA

Bardzo ważnym zadaniem, jaki stawiamy sobie w naszej pracy wychowawczej jest dbałość o wszechstronny i harmonijny rozwój dziecka we wszystkich sferach jego aktywności przy jednoczesnym poszanowaniu indywidualnych zdolności i możliwości każdego ucznia.

1. W sferze intelektualnej troska ta przejawia się w:

- dostosowaniu form realizacji programu do indywidualnych potrzeb i możliwości naszych uczniów, jak również do możliwości danej grupy wiekowej
- różnicowaniu form nauczania i sprawdzania wiedzy (szczególnie istotne w przypadku uczniów dysfunkcyjnych)
- organizowaniu kół zainteresowań rozwijających pasje i zdolności naszych uczniów; tematyka tych zajęć corocznie jest dostosowana do indywidualnych potrzeb i talentów dzieci, które to talenty staramy się dokładnie rozeznąć i odpowiednio wspierać.

2. W sferze społecznej i emocjonalnej działania wychowawcze skupiają się na:

- rozwijaniu empatii i inteligencji emocjonalnej od najmłodszych lat szkolnych poprzez dostosowany program godzin wychowawczych, zajęcia ogólnorozwojowe z wychowawcą / pedagogiem / psychologiem
- wspieraniu działalności naszych uczniów w zorganizowanych grupach pozaszkolnych: Stowarzyszenie Harcerstwa Katolickiego, Skauci Europy, wspólnoty parafialne
- pracy wychowawczej skoncentrowanej na wzmacnianiu relacji w klasie jako grupie społecznej

3. W sferze religijno-moralnej celem pracy wychowawczej jest wzbudzenie w dziecku potrzeby pracy nad sobą oraz woli kształtowania właściwej postawy, zgodnej z zasadami moralności chrześcijańskiej. Wpajamy naszym wychowankom, że podstawową i nadrzędną wartością jest ewangeliczna miłość Boga i bliźniego. Zachęcamy ich, aby właśnie nią kierowali się w budowaniu relacji z Panem Bogiem i ludźmi.

Wprowadzając dzieci w świat wartości i wspierając ich w wewnętrznym doskonaleniu się wskazujemy przykłady właściwych zachowań i postaw. Zachęcamy by:

- okazywały szacunek dorosłym i rówieśnikom

- starały się być wrażliwe i otwarte na potrzeby innych
- pomagały sobie nawzajem
- poznawały granice swojej wolności, które wyznaczane są przez prawo moralne i właściwie rozumianą wolność drugiego człowieka
- uczyły się nazywać i wyrażać w sposób właściwy swoje emocje
- uczyły się przyjmować innych takimi jacy są, nie zgadzając się jednak na czynione przez nich zło
- reagowały na niewłaściwe postawy innych, nie przechodziły wobec nich obojętnie
- mówiły prawdę (także wtedy, gdy trudno jest się do niej przyznać)
- uczyły się oceniać własne postępowanie
- doświadczały konsekwencji swoich działań i decyzji lub starały się poznać te, których dzięki Opatrzności Bożej, nie doznały; wyciągały wnioski, aby w przyszłości unikać niewłaściwych zachowań
- naprawiały, na ile to możliwe, popełnione błędy
- uczyły się przebaczać i same doświadczać przebaczenia (m.in. w sakramencie pojednania)
- starały się odnosić do Pana Boga codzienną rzeczywistość, pamiętały o Jego stałej Obecności, poprzez modlitwę zapraszały Go do naszego życia, razem z Nim podejmowały wszystkie działania
- troszczyły się o rozwój swojej wiary poprzez poznawanie nauczania Kościoła (m.in. poprzez katechezę) oraz regularne życie sakramentalne i osobistą modlitwę
- wzmacniały w sobie przekonanie, że są umiłowanymi dziećmi Bożymi, o które Pan Bóg nieustannie się troszczy i wspiera swoją łaską

4. W sferze kultury ważne dla rozwoju dziecka jest wspieranie postawy troski o:

- udział w wydarzeniach kulturalnych na terenie szkoły (koncerty w szkole: spotkania z muzyką z udziałem przez artystów Filharmonii Narodowej, spotkania i działania teatralne) i poza szkołą (wyjścia na wystawy, koncerty, przedstawienia, filmy).
- wystrój klasy adekwatny do pory roku i okresu roku liturgicznego (wzmacniane konkursem na najładniejszą klasę)

5. W sferze fizycznej działaniem wspierającym dzieci jest organizowanie różnorodnych form aktywności sportowej, zgodnych z indywidualnymi potrzebami czy zdolnościami uczniów:

- zajęcia z korektywy dla młodszych uczniów
- zajęcia sportowe SKS
- zajęcia na basenie
- ping pong
- piłka nożna

6. W sferze profilaktycznych działań wychowawczych najważniejsze działania mające na celu wsparcie procesu wychowania to:

- coroczne tworzenie programu profilaktycznego z uwzględnieniem na zdiagnozowanych potrzeb uczniów, współgrającego z planami wychowawczymi poszczególnych wychowawców
- włącznie psychologa i pedagoga do niwelowania zaistniałych trudności wychowawczych
- realizacja twórczych projektów wykorzystujących najnowsze osiągnięcia multimedialne (angażowanie uczniów do działań rozwijających ich talenty i zainteresowania)

7. W sferze rozpoznawania i rozwijania talentów ważne jest:

- uwrażliwianie uczniów i motywowanie by:
 - starali się być aktywni i twórczy, wytrwali w podejmowanych działaniach
 - podejmowane działania wykonywali rzetelnie i odpowiedzialnie
 - rozwijali swoje zdolności i talenty, którymi zostali obdarzeni, by wykorzystać je również dla dobra wspólnego
- proponowanie uczniom różnych form aktywności możliwości rozwoju min. przez:
 - rozwijanie zauważonych talentów poprzez odpowiednio dobrane formy pracy: konkursy przedmiotowe szkolne i pozaszkolne, wykonywanie dodatkowych prac zleconych przez nauczyciela i mieszczących się w zainteresowaniach ucznia (praca w samorządzie szkolnym – talent organizacyjny, konkursy plastyczne)
 - ubogacanie programu opartego na podstawie programowej dodatkowymi zajęciami

III. WSPÓLNOTA SZKOLNA JAKO ŚRODOWISKO WSPÓŁPRACY SZKOŁY Z RODZICAMI

1. Ścisła współpraca z rodzicami.

Naturalnymi i niezastąpionymi wychowawcami dzieci są ich Rodzice. Zadaniem szkoły jest wspieranie rodziców w procesie wychowawczym i troska o ich ścisłą współpracę ze środowiskiem szkolnym swojego dziecka. Służą temu:

- indywidualne spotkania rodziców z wychowawcami / nauczycielami / pedagogiem / psychologiem szkolnym inicjowane przez obydwie strony
- planowe zebrania wychowawcy z rodzicami danego oddziału klasy
- informowanie na bieżąco o osiągnięciach i problemach dziecka
- regularne informowanie rodziców o planowanych i zrealizowanych wydarzeniach szkolnych

2. Integracja rodzin szkolnych

Tworzenie środowiska szkolnego sprzyjającego wzrastaniu dziecka i kształtowaniu jego właściwej postawy religijno-moralnej odbywa się min. poprzez:

- spotkania integracyjne (obchody Święta Edukacji Narodowej, spotkanie opłatkowe całej społeczności szkolnej, jasełka, Festyn Rodzinny, pikniki, itp.)
- wycieczki
- spotkania o charakterze religijnym, np. rekolekcje wyjazdowe dla rodzin, pielgrzymki, spotkania rodziców dzieci przygotowujących się do Pierwszej Komunii Świętej.

3. Edukacja rodziców

Ważnym zadaniem szkoły, wpisanym w jej misję wychowawczą, jest wspieranie rodziców w zdobywaniu specjalistycznej wiedzy i umiejętności związanych z wychowaniem dzieci. Niezbędnym elementem tych działań jest nawiązywanie dialogu z rodzicami jako pierwszymi wychowawcami w celu podjęcia współpracy związanej z dzieckiem i ustalenia priorytetów wychowawczych a następnie organizowanie różnych form pomocy, m.in:

- spotkań z zaproszonymi specjalistami (szkolenia, warsztaty) dla rodziców i nauczycieli,
- spotkań z zaproszonymi specjalistami dla rodziców wybranej grupy,
- spotkania z rodzicami poświęcone wychowaniu religijnemu w rodzinie
- indywidualnych spotkań rodziców z wybranymi specjalistami
- przekazywanie materiałów edukacyjnych (foldery, ogłoszenia, maile, listy)

4. Diagnozowanie specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów, współpraca z placówkami specjalistycznymi i podejmowanie konkretnych zadań w ramach działalności szkoły.

Dbałość o wszechstronny rozwój dziecka i realizację jego specjalnych potrzeb edukacyjnych wymaga zaplanowania i podjęcia przez szkołę wielostopniowych działań wspierających:

- przeprowadzenia obserwacji i rozpoznania potrzeb dziecka przez wychowawcę, nauczyciela, psychologa, pedagoga
- informowanie rodziców o rozpoznanych specjalnych potrzebach edukacyjnych dziecka
- przeprowadzenie okresowej diagnozy poziomu wiedzy i rozwoju dzieci
- organizowanie zajęć (indywidualnych, grupowych) o charakterze edukacyjnym i korekcyjno kompensacyjnym
- przesiewowe badania logopedyczne, przesiewowe badanie pod kątem wystąpienia ryzyka dysleksji, badanie gotowości szkolnej, diagnozowanie predyspozycji zawodowych dla uczniów klas VI
- wskazywanie rodzicom wybranych wyspecjalizowanych placówek w celach diagnostycznych, terapeutycznych
- po uzgodnieniu z rodzicami podejmowanie współpracy z pracownikami placówek specjalistycznych wspierających ucznia i rodzinę

IV. WSPÓLNOTA SZKOLNA NA RZECZ DOBRA WSPÓLNEGO

1. Patriotyzm (tożsamość kulturowa, historyczna, narodowa, regionalna)

Wspólnota szkolna jest środowiskiem, w którym dziecko uczy się:

- że być dobrym Polakiem, kochać swoją Ojczyznę, to podejmować wysiłek bycia prawym człowiekiem i dobrym chrześcijaninem
- że być dobrym Polakiem, kochać swoją Ojczyznę, to uczyć się i pracować tak, by osiągać wyniki na miarę swoich możliwości.

Zależy nam, by nasi uczniowie

- poznając historię oraz kulturę narodową i religijną doceniali jej znaczenie i wartość, byli z niej dumni
- znali symbole narodowe i okazywali im należny szacunek
- odkrywali piękno innych narodów i kultur, uczyli się wobec nich szacunku
- kształtowali w sobie świadomość, że są Polakami i obywatelem świata, ale ostatecznie nasza Ojczyzna jest w Niebie (por. Flp 3,8)

Kształtowanie takich postaw wspomagają niekonwencjonalne formy przeżywania świąt patriotycznych: przedstawienia teatralne, konkursy poezji i piosenki patriotycznej, zapraszanie osób, będących świadkami historii – kombatantów.

2. Dzieła miłosierdzia

- uwrażliwianie dzieci na potrzeby innych poprzez organizowanie działalności charytatywnej, m.in. okolicznościowych zbiórek

3. Ekologia

- szkoła uczy, że świat jest dziełem Boga, a każdy człowiek w swoim zakresie odpowiedzialny za środowisko naturalne
- proponowanie konkretnych działań proekologicznych, m.in. segregacja śmieci, racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych, sprzątanie Ziemi

Wychowując młodego człowieka chcemy:

- wprowadzać go w świat wartości (miłość Pana Boga i bliźniego – bardzo szeroko rozumianych)**
- pomóc mu, by dokonywała się w nim interioryzacja tego odkrywanego świata wartości.**

Działania te będą owocne, gdy świat wartości wyniesiony przez dziecko z domu rodzinnego będzie zbieżny ze światem wartości proponowanym przez szkołę.

Szkoła może jedynie wspierać rodziców w wychowaniu dziecka.